

Til 212
Nr. 3' } Godeffens
4'

Meddel deres Erfaringer fra Tjenesten som Underbefalingsmand paa Togt som Søkadet i Klasse B, baade med Hensyn til almindelig Tjeneste, Deltagelse i praktiske Øvelser, Messeforhold og Forholdet overfor andre Befalingsmand, samt overfor den menige Besætning. Af Søkadet V. G. Mouritzen.

~~(MOURITZEN)~~

Indkommet d. 14. November.

Jeg er af Chefen blevet beordret til at holde et Foredrag med følgende Titel: Meddel Deres Erfaringer fra Tjenesten som Underbefalingsmand paa Togt som Søkadet i Klasse B, baade med Hensyn til almindelig Tjeneste, Deltagelse i praktiske Øvelser, Messeforhold og og Forholdet overfor andre Befalingsmænd, samt overfor den menige Besætning. Da Klasse B grundet paa de 7 Medlemmer var delt i 2 Skibe, der er af højst forskellig Alder og Indretning, idet det ene er fra 1906, det andet fra 1929, og da de Farvande, hvor Skibene var stationerede, er saa forskellige, er det rimeligt, at andre kannhave en ganske anden Mening end jeg om Togtets Resultat; men da netop disse Ting som Tjenesten i Almindelighed, Øvelser, Messeforhold og Forholdet til alle Ombordværende, saavel Officerer, Kvartermestre som Menige, naturligvis stadig giver Anledning til Bemærkninger og Diskussioner i Kadetmessen, saa er den Mening om "Islands Falk"'s Togt, som kommer til Orde i dette Foredrag, ikke blot min egen; men den deles i alt væsentligt, for ikke at sige fuldstændigt, af de 2 andre Messemedlemmer. Iøvrigt synes Oplysninger, der lejlighedsvis er kommet fra Kadetterne i "Hvidbjørnen", baade under og umiddelbart efter Togtet, alle at have samme Tendens.

Da der er lagt særlig Vægt paa en Redegørelse for de Erfaringer, vi har høstet, vil jeg med Overlæg gaa ret let hen over permanente Vanskeligheder, saasom hvordan man faar anbragt sit Tøj uden tilstrækkelig Plads, Kosten, Messens Beliggenhed, Opvarmning o. s. v.; men derimod søge at trænge saa langt som muligt ind i et Problem, der i hvert Tilfælde, saalænge Togtet varede, ustandseligt diskuteredes mellem os indbyrdes, nemlig hvorledes Officerer, Kvartermestre, Underkvartermestre, Mather og den værnepligtige Besætning ved Træning, Organisation og Øvelser kommer til at arbejde sammen paa den Maade, som man venter af de Besætninger, der i Krigstid gerne skulde føre vor Flaades gamle Traditioner videre paa værdig Vis. Enhver kan se, at "Islands Falk" er et daarligt Sted at demonstrere den højeste og mest moderne Krigsvidenskab; men der er andre Punkter, hvormed man kan bidrage til Besætningens gode militære Opdragelse. Først og fremmest ved altid at lade Folkene vide

hvad der foregaar, saa vidt muligt aldrig lade dem se, at der foregaar noget, de ikke maa se, give dem omhyggelig Instruktion om alle Øvelser, forklare dem det indlysende i den Maade, hvorpaa det gøres, forklare dem, hvad man forlanger af ordentligt opdragede, sportstrænede Mennesker i Optræden, saavel om Bord som i Land, og sidst og ikke mindst vise dem, at vi, der saa længe har været i Marinens Tjeneste, at vi selv opfylder disse Fordringer, at vi ved Besked med, hvad den moderne Tid ejer af Vaaben, og endelig at vi med Liv og Sjæl gaar ind for den Opgave, at opdrage os selv og vore Omgivelser med alle vore Kræfter til engang "paa Dagen" at kunne yde det yderste til Fædrelandets Forsvar. Naar man hverken prædiker national Epos eller paa anden Vis gaar til Yderligheder, men ved sit Eksempel viser Vejen til den militære Uddannelses Maal, saa vil man let kunne gavne Forsvarssagen herhjemme ikke saa lidt bedre end Tilfældet blev i Sommer. Naar jeg derfor i det senere undertiden beklager mig en Del over manglende Fasthed fra oven, saa lyder det maaske voldsommere, end det er ment. Togtet blev nemlig gennemført uden Mislyde af nogen Art; men set fra vor Stilling, hvad enten man tænker som Underbefalingsmand eller som Kadet, saa fik Mandskabet ikke saa meget ud af Turen, som det burde, og at vi saa det og bed saa stærkt Mærke i det, taler, hvis mine Tanker iøvrigt er rigtig, kun til Gunst for den nye Uddannelsesplan, der har givet os Forudsætninger og Lejlighed til at fordybe os i Problemerne paa egen Haand. Jeg beder altsaa paa Forhaand om Forladelse for en Del Bemærkninger, der er vendt mod os selv som Marinens Befalingsmænd.

Inden jeg imidlertid gaar løs paa Togtet som Underbefalingsmand, vil jeg lige give en kort Oversigt over de Forudsætninger, vi alle startede med. Ganske vist siger Skoleplanen alt om Tidsmængde og Pensum; men det behøver til syvende og sidst ikke at betyde saa meget, idet man ^{med} en dygtig Lærer paa Befalingsmandskursus sikkert kan lære mere paa een Dag, end en daarlig Lærer kan lære een paa en Uge. Og vi havde en dygtig Lærer! En Mand, der selv har været ude for alle de Vanskeligheder, der følger med Mandskabets Uddannelse, en Mand, der kender sit Reglement til en uhyggelig Fuldkommenhed; men det var imidlertid ikke Kaptajn løjtnant Brammers største Fortjeneste. Det vigtigste var, at han var til at tale med! Uden et Øjeblik at blive træt af de 1000 Spørgsmaal, der daglig meldte sig, og uden nogensinde at virke søvndys-

Jeg er af Chefen blevet beordret til at holde et Foredrag med følgende Titel: Meddel Deres Erfaringer fra Tjenesten som Underbefalingsmand paa Togt som Søkadet i Klasse B, baade med Hensyn til almindelig Tjeneste, Deltagelse i praktiske Øvelser, Messeforhold og og Forholdet overfor andre Befalingsmænd, samt overfor den menige Besætning. Da Klasse B grundet paa de 7 Medlemmer var delt i 2 Skibe, der er af højst forskellig Alder og Indretning, idet det ene er fra 1906, det andet fra 1929, og da de Farvande, hvor Skibene var stationerede, er saa forskellige, er det rimeligt, at andre kannhave en ganske anden Mening end jeg om Togtets Resultat; men da netop disse Ting som Tjenesten i Almindelighed, Øvelser, Messeforhold og Forholdet til alle Ombordværende, saavel Officerer, Kvartermestre som Menige, naturligvis stadig giver Anledning til Bemærkninger og Diskussioner i Kadetmessen, saa er den Mening om "Islands Falk"'s Togt, som kommer til Orde i dette Foredrag, ikke blot min egen; men den deles i alt væsentligt, for ikke at sige fuldstændigt, af de 2 andre Messemedlemmer. Iøvrigt synes Oplysninger, der lejlighedsvis er kommet fra Kadetterne in "Hvidbjørnen", baade under og umiddelbart efter Togtet, alle at have samme Tendens.

Da derer lagt særlig Vægt paa en Redegørelse for de Erfaringer, vi har høstet, vil jeg med Overlæg gaa ret let hen over permanente Vanskeligheder, saasom hvordan man faar anbragt sit Tøj uden tilstrækkelig Plads, Kosten, Messens Beliggenhed, Opvarmning o. s. v.; men derimod søge at trænge saa langt som muligt ind i et Problem, det i hvert Tilfælde, saalænge Togtet varede, ustandseligt diskuteredes mellem os indbyrdes, nemlig hvorledes Officerer, Kvartermestre, Underkvartermestre, Mather og den værnepligtige Besætning ved Træning, Organisation og Øvelser kommer til at arbejde sammen paa den Maade, som man venter af de Besætninger, der i Krigstid gerne skulde føre vor Flaades gamle Traditioner videre paa værdig Vis. Enhver kan se, at "Islands Falk" er et daarligt Sted at demonstrere den højeste og mest moderne Krigsvidenskab; men der er andre Punkter, hvormed man kan bidrage til Besætningens gode militære Opdragelse. Først og fremmest ved altid at lade Folkene vide

hvad der foregaar, saa vidt muligt aldrig lade dem se, at der foregaar noget, de ikke maa se, give dem omhyggelig Instruktion om alle Øvelser, forklare dem det indlysende i den Maade, hvorpaa det gøres, forklare dem, hvad man forlanger af ordentligt opdragede, sportstrænede Mennesker i Optræden, saavel om Bord som i Land, og sidst og ikke mindst vise dem, at vi, der saa længe har været i Marinens Tjeneste, at vi selv opfylder disse Fordringer, at vi ved Besked med, hvad den moderne Tid ejer af Vaaben, og endelig at vi med Liv og Sjæl gaar ind for den Opgave, at opdrage os selv og vore Omgivelser med alle vore Kræfter til engang "paa Dagen" at kunne yde det yderste til Fædrelandets Forsvar. Naar man hverken prædiker national Epos eller paa anden Vis gaar til Yderlighed, men ved sit Eksempel viser Vejen til den militære Uddannelses Maal, saa vil man let kunne gavne Forsvarssagen herhjemme ikke saa lidt bedre end Tilfældet blev i Sommer. Naar jeg derfor i det senere undertiden beklager mig en Del over manglende Fasthed fra oven, saa lyder det maaske voldsommere, end det er ment. Togtet blev nemlig gennemført uden Mislyde af nogen Art; men set fra vor Stilling, hvad enten man tænker som Underbefalingsmand eller som Kadet, saa fik Mandskabet ikke saa meget ud af Turen, som det burde, og at vi saa det og bed saa stærkt Mærke i det, taler, hvis mine Tanker iøvrigt er rigtige, kun til Gunst for den nye Uddannelsesplan, der har givet os Forudsætninger og Lejlighed til at fordybe os i Problemerne paa egen Haand. Jeg beder altsaa paa Forhaand om Forladelse for en Del Bemærkninger, der er vendt mod os selv som Marinens Befalingsmænd.

Inden jeg imidlertid gaar løs paa Togtet som Underbefalingsmand, vil jeg lige give en kort Oversigt over de Forudsætninger, vi alle startede med. Ganske vist siger Skoleplanen alt om Tælleantal og Pensum; men det behøver til syvende og sidst ikke at betyde saa meget, idet man ^{med} en dygtig Lærer paa Befalingsmandskursus sikkert kan lære mere paa een Dag, end en daarlig Lærer kan lære een paa en Uge. Og vi havde en dygtig Lærer! En Mand, der selv har været ude for alle de Vanskeligheder, der følger med Mandskabets Uddannelse, en Mand, der kender sit Reglement til en uhyggelig Fuldkommenhed; men det var imidlertid ikke Kaptajn løjtnant Brammers største Fortjeneste. Det vigtigste var, at han var til at tale med! Uden et Øjeblik at blive træt af de 1000 Spørgsmaal, der daglig meldte sig, og uden nogensinde at virke søvndys-

sende, en Egenskab, han karakteriserede som Befalingsmandens værste Dødsynd, gav han os det bedste Grundlag og det bedste Numør til at prøve det lærte i Praksis, ^{han} ATVi Løbet af Skolen selv besik mange af de Fejl, han havde advaret os imod, og til sidst var noget træt af det hele, bød kun paa den yderligere Fordel, at vi i Praksis fik Lejlighed til at konstatere Virkningen. Gymnastiklæreruddannelsen, som alle ved Eksamen fandt tilfredsstillende, ja, endda mere end tilfredsstillende, hvis Censor, Kaptajn Hemmingsen, da ikke skamroste os for meget, var ogsaa prøvet paa Eksercerskolen inden Togtet. Da vi altsaa endelig skulde af Sted, befandt vi os i en Træning i at lede, lære og kommandere som aldrig før, og i Betragtning af den Iver, ja, jeg kan næsten sige Flid fra vor Side med at faa det hele med, i Forbindelse med den Tid, der var ofret paa det, kan man vist roligt paastaa, at vi ikke alene forstod os paa Legemsøvelser, militær Uddannelse og Fartøjsøvelser, hvad det rent udvendige angaar; men vi var tillige gennemsyret af de Anskuelser med Hensyn til at faa Folkene med til det, som Marinens største Ekspertes paa dette Felt, Orlogskaptajn Lichtenberg, Kaptajnløjtnant Brammer, Overgymnastiklæreren med flere, havde gentaget og gentaget for os, forklaret os det indlysende rigtige i og som havde vist sig saa glimrende paa Eksercerskolen.

Dessværre viste det sig siden i vor Lærervirksomhed om Bord, i hvor ringe Grad disse Anskuelser deles af Marinens øvrige Officerer, der, skønt de aldrig har prøvet, hvad det vil sige at være Lærer i samme Forstand som vi, blandede sig i det paa en Maade, der ofte gjorde et højst uheldigt Indtryk paa Mandskabet, ja, jeg tør næsten sige det alleruheldigste, da det oftest viste sig at være Office-ren, der var galt i det paa Grund af manglende Kendskab til Reglementet. Maaske var den Sikkerhed, hvormed vi var i Stand til at afgøre, hvad der er rigtigt, og hvad, der er galt uden et Øjeblik at nøle, mange Gange Aarsag til, at disse Uoverensstemmelser blev saa tydelige for Mandskabet og saa ubehagelige for Kadetten. Situationen foran et Geled er nemlig i et saadant Øjeblik alt andet end morsom, naar det, hvad der altid bør være ens absolutte Pligt, gælder om at dække sin Overmand, samtidig med at Mandskabets Uddannelse ikke lider for meget af forkert Lærdom. Men Spørgsmaalet om Loyalitet vil dukke op endnu et

Par Gange senere!

Selve Øvelserne, hvoraf disse Uoverensstemmelser kom, gik iøvrigt udmærket af de nylig omtalte Grunde, og vi har aldrig givet Anledning til Udtalelse om, at vi ikke kunde nok, ligesom vi aldrig har haft nogen som helst Vanskelighed med Mandskabet, hverken over vor Alder, Erfaring eller Maade at kommandere paa.

Saa snart vi var kommet om Bord, fik vi vore Fordelings-sedler udleveret. Det viste sig herved, at en blev "Matros", en "Artillerist" og den sidste "Signalgast", dog saaledes ~~at~~ at vi tørnede hver syvende Uge svarende til en Trediedel af Togtet. Denne Ordning, der paa Papiret er fortrinlig, idet den baade skulde dekke Arbejdet ligeligt og skiftevis lade os gaa Vagt med alle Skibets Officerer, blev dog paa Grund af Togtets særlige Karakter og Skiften af saavel Officerer som Mandskab knapt saa vellykket som først antaget.

Men da vi kom om Bord var Situationen som følger: "Islands Falk" var udrustet og klar. Skibet havde været under Kommando vist omkring halvandet Aar, Officererne vante til en bestemt Maade at passe Tjenesten paa, Mandskabet ligesaa, idet det havde gjort een Tur med Skibet. Nu havde vi jo været med Skibet før, nemlig i 1932 som Lærlinge og var derfor straks med paa, hvad der er for, og hvad der er agter, og tilsyneladende er der saa ikke meget mere; man kender Skibet, og fra sine 4 tidligere Togter ved man, hvorledes det foregaar i Flaadens Skibe. Det troede man da! Ganske vist blev man straks advaret mod at tro, at det var et Kadetskib; men det var der iøvrigt heller ikke noget, der tydede paa. At det ~~alligevel~~ alligevel til en Begyndelse skulde vise sig saa meget nyt, kom dog som en stadigt voksende Overraskelse. Grunden til at det ikke blev en hurtig Afbrænding eller sløt intet, laa nemlig deri, at vi ingen Besked fik om de ændrede Forhold; men blot fik Ubehageligheder for de Afbrændinger, vi ikke anede, vi begik, efterhaanden som disse i Løbet af de første Uger indtraf. Saalænge vi ikke kendte de for os nye Vagtchefer, kunde vi nemlig ikke som senere i timevis staa og snakke med dem og i Samtalens Løb faa alt muligt at vide; vi var derfor henvist til, netop da vi mest trængte til Oplysninger, at snuse os til Ting, om hvis Eksistens vi ingen Anelse havde. Der skete aldrig værre Ting, end at vi 2 Gange ankrede med Brologgen Ude; den skulde Vagtassistenten bjerge, naar

han mente, at det ikke vilde vare længe, inden Ankret skulde falde. Der kom ingen Ordre fra Broen, og jeg ser i Aanden Vagtassistenten paa et Kadetskib af sig selv bergøve dette et saa vigtigt Navigationsmiddel, fordi han troede, at der skulde ankres.

I det hele taget var der et Hul mellem Broen og os Underkvartermestre den første Tid, et Hul, som udfyldtes af os, fordi vi ikke var Underkvartermestre, men som maaske havde bestaaet endnu, hvis vi havde været det. Saa længe det bestod, og hver Gang, det viste sig, var vi ikke gode Vagtassistenter, og vi følte, at vi befandt os i den Situation, som man saa ofte har hørt Søofficerer tale om som Marinens største Skavank: De daarlige Underbefalingsmand, der ingen Føling har med Tjenesten; som ikke kan gøre noget af sig selv. Selvfølgelig kan det skyldes os og vor manglende Erfaring; men givet er det, at selv paa Togtets Slutning efter flere Maaneders Sejlads var der ingen af os, der uden Varsel kunde improvisere en fuldendte Ankring midt om Natten, alene af den Grund at det tager en vis endelig Tid at purre 3 Mennesker, gøre begge Lanterner klar, prøve dem, gøre klar ved Loddet, bjærge Loggen, starte Ekkoloddet og holde det gaaende. At spørge fra Broen bagefter, hvorfor det ikke var klart, er ret overflødigt, for den Slags Ting foretager man kun, naar man ved, at der skal ske noget. Imidlertid havde vi en Ting fremfor Underkvartermestre, en Chance, som de aldrig faar, vi tog ret ivrigt Del i Navigationen, blandt andet fordi vi skulde have nogle bestemte Observationer. Dette førte til, at vi efterhaanden opholdt os paa Broen i Samtale med Vagtheferne i længere Perioder. Da vi var naaet saa vidt, var ogsaa alle Vanskeligheder forsvundne, og det var helt underligt at tænke tilbage paa de Tilfælde, hvor der havde været noget i Vejen med Vagtassistentens Dispositioner. I Stedet for det saakaldte "Hu, høj, vilde Dyr", tog man sine Forholdsregler i god Tid, og det viste sig Gang paa Gang, at det, man selv, Ordonnansen og 4 Mand af Frivagten før ikke kunde naa, fordi det er ugørligt, nu i Ro og Mag udførtes af Ordonnansen; mens man selv dirigerede Farten. Det hele klappede, som man forventer det i et Krigsskib uden overflødig Hysten og Raaben; Vagtassistenten, hedder det sig, har organiseret sit Skifte.

Hvor ofte har man ikke hørt den Talemaade anvendt, skønt der i Virkeligheden ikke er sket det fjerneste med Skiftet! Han er derimod blevet, hvad han skal være, nemlig Vagtchefens Assistent, der udfører alt, hvad der hører til af Forholdsregler paa Dækket, naar der foregaar noget med Skibet; han udfører det, saa at det svarer til det, der foretages paa Broen, Arbejdet bliver en Helhed, Skibet bliver ordentligt og forsvarligt sejlet. At fuldstændig Fortrolighed mellem Chef, altsaa Vagt chef, og Assistent i denne Henseende er af uvurderlig Betydning, er noget af, det, vi i højst Grad har erfaret i Sommer. Ordentlig Besked er, hvad man skal have og give, ikke hvordan man slaar et Pælestik eller skyder en Ende op, men Skellet i det, der skal foregaa. Saa godt som alle Ting kan gøres paa mange Maader; men naar de Ledende undlader at skitsere Forehavendet og udfører deres Del paa een Maade, maa Resultatet blive skidt, naar de Underordnede udfører ^{deres} Del paa en anden, skønt muligvis ogsaa korrekt Maade. Angaaende denne Teoris Holdbarhed vil siden fremkomme et Par Bemærkninger; her skal blot nævnes, at naar man gaar et Skridt længere og tager hele Besætningen med, som f. Eks. til Rullemonstringer, saa opdager man rigtigt, hvad mangelfuld Instruksion betyder. Det hele skal gaa "hu ,hej", det er snarest en Prøve paa, hvor hurtigt Befalingsmændene kan finde deres Del af Besætningen enkeltvis og faa dem anbragt — og meldt for dem; Meningen med det hele, at det kan komme til at betyde noget for Skibet i paakommende Tilfælde, og endog i hvilke, derom har store Dele af Mandskabet ingen Anelse.

I et Skib som "Islands Falk", i den Sejlads under ofte vanskelige Forhold om Natten mellem Øerne, lægges der periodevis saadan ~~Beslag~~ Beslag paa Chefen paa Broen, at han ikke kan ofre andet end Skibets Sikkerhed sin Opmærksomhed. Derved overtager Næstkommanderende i endnu højere Grad end ellers Ansvaret for Mandskabets Ve og Vel. Da der i saadanne Perioder følger Masser af Overarbejde med for Besætningen, som navnlig faar kortere Tid til Søvn i Køjen, burde Næstkommanderende altid være paa sin Post og give dem fuld Erstatning, naar Lejlighed gives. Navnlig paa denne Tur, hvor man var Mandskabet paa saa nært Hold, opdagede man, hvor daarligt det kan

betale sig at snyde Mandskabet for en Time her, et Kvarter der, o. s. v., især naar det ikke er strængt nødvendigt Arbejde. Resultatet var i mange Tilfælde elendigt, Kvartermestrene var mere eller mindre sure paa Mandskabets Vegne, Kadetterne ligeledes, Mandskabet overtræt, Arbejdet ligegyldigt, daarligt organiseret, det hele gav een i for høj Grad Indtrykket af en dødsdømt Forretning, der bare skal holdes gaaende, Timeskemaet skal overholdes. Mandskabet kan ikke forstaa, at der ligger en Lettelse i at vaske med Sæbevand i Stedet for mere anstrengende Øvelse, det er Arbejde og Arbejde, de har ikke sovet om Natten, de kan ikke blive ved, vi andre skal drive dem til det — og kan let gøre det — for de skal nemlig. Det bliver gjort; men Resultatet er ikke særligt opmuntrende, og hele Aanden lider ganske betydeligt derved, samtidig med at Underbefalingsmændenes Loyalitet udsættes for en meningsløs Prøve. I ugevis foregaar der intet, som har med Mandskabets militære Uddannelse at gøre, de slanger med Tøjet paa det meste af Natten og gør rent om Dagen i Øvelsestiden, de skændes, slaas, klager over Maden, bevæger sig trevent, fryser, man ser det hele, ser hvorledes det kunde afhjælpes — men der er et langt Stykke Vej fra Banjerne til Officersmessen, det synes Mandskabet og Kvartermestrene i alt Fald, idet de sidstnævnte, hvis de overhovedet naar det, først kommer derhen som gamle Mænd. Der kan da let opstaa 2 Lejre, det var i alt Fald ikke unaturligt, om det skete, for der er egentlig ikke noget, der binder for og agter sammen — Resultat: Daarlige Befalingsmænd, der ikke kan holde Humøret oppe hos Mandskabet, der som Følge heraf er umuligt at have med at gøre. Det er sandsynligt, ja, det er maaske en Kendsgerning, at Uddannelsen og Erfaringen for mange af Marinens Underbefalingsmænds Vedkommende lader meget tilbage at ønske; men under disse Forhold viste det sig, at selv de gamle Dækofficerer maatte give op.

Det er ikke altid morsomt at være om Bord i et Skib under saadanne Omstændigheder. Gnaveriet og den Mutte Optræden breder sig, og et System af vandfænde Ubehageligheder fra Toppen og ned efter har store Chancer. Med et Marineudtryk, der anvendes af baade høje og lave i Flaaden, betegnes ^{deft} særdeles fyndigt. Alt, hvad der laves, kan der udsættes noget paa — og det bliver gjort, en uendelig Række

af Spørgsmaal begyndende med: "Hvorfor?" regner Dagen igennem ned over alle om Bord. De fleste ved, at det kræver en mere eller mindre legemlig Overvindelse for en træt Mand at gøre et Stykke Arbejde; men kun de færreste tanker paa den yderligere Energianspændelse, der kræves, hvis dette Arbejde er komplet unyttigt og meningsløst. En Irettesættelse i denne Situation er overordentligt daarligt anbragt — og hvad andre Midler kunde man saa tænke sig anvendt?

Jo, der er endnu et, noget som en Kadet formentlig aldrig vilde finde paa at bruge, fordi han befinder sig paa et Overgangsstadium med en anden Tilværelse i Udsigt; men som man godt kunde tænke sig og ogsaa har set andre anvende, fordi deres Tilværelse er bundet til disse Omgivelser uden lysere Udsigter. Metoden karakteriseres lettest ved Vendingen: "Aa, tag nu hellere og gør det, saa faar vi da Fred for ham!" Efter vore Begreber om militær Respekt har denne Befalingsmand ikke meget at gøre i Marinen, for dette er Begyndelsen til Disciplinens Opløsning.

Men dette har man saa let ved at se, naar man er Kadet og ikke Underkvartermester eller Kvartermester. Om man befinder sig særligt godt om Bord, om man finder Arbejdet formaalstjenligt eller meningsløst, interessant eller kedeligt, man udfører det og søger at opnaa det bedste mulige Resultat, fordi man fra Kadetskibet altid har været vant til i Arbejde af enhver Slags at se en Art Træning til virkelige Forhold. Vilde man imidlertid sætte sig ind i Kvartermesterstandpunktet, saa viser der sig straks den Forskel, at de er ude over det egentlige Skolestandpunkt, for saavidt man ikke ikke opfatter hele Livet som Skole, de er forelsbig faldet til Ro i en militær Grad, hvor de bliver, hvad enten de viser mere eller mindre Iver, altsaa er de Officerernes Undermænd i en anden Forstand end Kadetterne. Det kan ikke undgaas, at der en Gang imellem med Rette eller Urette opstaar andre Meninger om Tingene end Næstkommanderendes. Der er nemlig mange Færdigheder i Tjenesten, som Kvartermestrene har fremfor Officererne, grundet paa deres mere praktiske Uddannelse — og de har fremfor alt Arbejdet med Mandskabet.

Der er en Ting, man sjældent ofrer den fornødne Opmærksomhed i Skibene. Nok er det værnepligtige Materiale, der indkaldes, i mange Tilfælde som ret hjælpeløse Børn, naar vi begynder Uddannelsen, nok kan de virke uhyre uselvstændige, naar man forsøger at forklare dem noget om Tjenestebestemmelser eller vil have dem til at gennemtanke selv ret simple Problemer; men eet Sted befinder de sig alligevel hjemme, og det er om Bord i et Skib. Den befarne Mand, der villigt retter sig efter en fornuftig Lærers mindste Bittelse i Gevareksercits, som gør sit bedste for at lære det ordentligt, han ser med en vis krænket Stolthed paa de Bebrejdelser, der rettes imod hans Vagtstjeneste og Sømandsarbejder. Disse Færdigheder er hans Stolthed, hans Søfartsbog er hans Rekordliste, hvor man kan følge den skole, der gjorde ham til Sømand. Jeg har endnu aldrig truffet en saadan Mand, der ikke med Interesse og Videbegærlighed har forsøgt vore Metoder at gøre Tingene paa, naar bare man har begyndt med Ordene: "Se en Gang her, her er en anden Maade at gøre det samme paa. Den er ufejlbarlig, i alle Tilfælde, den kan hverken gøre saadan eller saadan!" (Bemærkningen antages ledsaget af en Demonstration). Enhver Befaren vil dertil af sig selv svare: "Den er jo baade lettere og bedre, den har jeg aldrig set før". Men begynder man: "Det er noget Bras, væk med det, en anden til, er der virkelig ingen, der kan lave det ordentligt?", saa kan man roligt regne med, at alle, der overværer det, siger til sig selv: "Igen et af de fjollede Marinepatenter!" Vil man saa oven i Købet begæfter have Manden til at vaske Malingen af Dagen før en Kulfyldning som et Slags Nødhjælpsarbejde, saa kan man være sikker paa, at hans kritiske Sans straks er lysvaagen.

Hvor længe man skal have været i Marinen, hvad Uddannelse man skal have, og hvor gammel man skal være for til fulde at kunne gøre sig disse Kendsgerninger klart, tør jeg ikke udtale mig om, men det er givet, at man paa Klasse B-Stadiet med militær Pædagogik og øvrige Uddannelse i Løbet af kort Tid er med paa Spørgsmaalet, Naar en Mand bliver mut og tvær, er det som oftest, fordi han er blevet uretfærdigt irettesat af en eller anden. Han har gjort sig Umage; men det har ikke hjulpet, han er blevet skældt mere ud — og saa er han ligeglad med det hele. Man skal saamænd ikke kende en Besætning ret

længe, før man ved Besked om den enkelte Mand; enhver kan bringes til at gøre, hvad der beordres i Overbevisningen om, at det er rigtigst og fornuftigt, man "slider" ikke paa sin Autoritet, den passer sig selv, man har tværtimod den Glæde, saa snart der er et Pusterum at blive høfligt forespurgt, om man ikke vil forklare lidt om Artilleri, Torpedoer, Miner og Brug af Marinens forskellige andre Vaaben.

Næstkommanderende her paa Skolen gentog og fastslog følgende Guldkorn i militær Pædagogik: "Du skal med aldrig svigtende Tsalmodighed arbejde med dit Mandskabs Vel for Øje — dit Kald som moderne Befalingsmand er en Lærers — gaa i Spidsen og du vil blive fulgt!"

Ved efter fattig Evne at efterleve dette opnaaede vi, at vort Forhold til Mandskabet som nævnt i eet og alt blev godt. Øvelserne gik godt, Folkene blev interesseret baade i fritstaaende Øvelser og Eksercits samt Roning, hvilket blandt andet fremgaar af de smukke Resultater, vi opnaaede i Udlandet, der blev spillet Fodbold, vi spillede altid selv med, Rumøret var godt, og Folkenes Opførsel overfor os særdeles tilfredsstillende.

Som Følge af den Samhørighedsfølelse, der altid med samme Beskæftigelse, i Forbindelse med vort Kendskab til Skibet og de almindelige Skibsarbejder, kom vi ogsaa særdeles godt ud af det med Kvætermestrene. Ved dagligt at omgaa dem og høre deres Genvordigheder lærte vi meget godt, og til Gengæld gjorde vi en Del til at bedre paa Forholdet mellem disse 2 Kategorier, Officererne og Kvætermestrene. Dette Forhold var nemlig ikke altid saa godt, som man kunde ønske for Tjenestens, Mandskabets og Marinens Skyld. Der var mange smaa Misforstaaelser paa begge Sider; men den Mellemstilling, som vi som omtalt indtog, fordi vi er Kadetter, gjorde, at vi ofte saa lidt anderledes paa Sagerne end de. Det kan dog ikke i det lange Løb skjules, at vi havde lidt svært ved at forstaa Næstkommanderendes Dispositioner, Næstkommanderende indrømmede selv, at Mandskabet manglede noget; men skønt han ofte fortalte, hvor galt det var, blev der dog aldrig gjort noget Forsøg paa at bedre paa det.

Hele Skibet var præget af den førnævnte Usikkerhed, ingen vidste noget, man spurgte og fik een over Næsen, prøvede et andet Sted, Folk arbejdede, de vidste knapt med hvad, ingen Frihed eller

Landlov af Betydning, ingen særlig Forklaring paa den Voldsomhed, hvormed der gjordes rent og pudsedes, ingen Oplysning om noget som helst. Besætningen blev saa løjerlig af denne Behandling, at da vi endelig slap fra Færøerne, var de helt vilde efter rigtige militære Idrætter, de jublede, naar man rigtigt trak dem igennem i fritstaaende Øvelser, de kendte intet bedre end at hamre i Geværerne, høre skarpe Kommandoer, øjeblikkelige Rettelser, deres Retstillinger overgaar alt, hvad jeg hidtil har set, deres Geværeksercits, hvad Viljeanspændelse ^{avgaaet} ligelede. "Lad os mærke, at vi er ordentlige Soldater og ikke gamle Svæklinge og Skurekoner!"

Det, vi hele Tiden havde haabet paa, var fast Ledelse, nøjagtig Instruktion før et samlet Arbejde paabegyndtes, en virkelig Gennemgang af Skibets Ruller under de Ledendes Overopsyn, saa at alle kunde se, at hele Besætningen hørte med, en Fastsættelse af Arbejdstidens Længde, naar ikke ganske særlige Foretagender var under Udførelse, en Mand, der ved Bakseftersyn kunde ^{sige} lidt om, hvad vi skulde lave, og hvorfor det skulde laves.

(X) Vi havde i Kadetmessen dannet os en hel stor Teori om det, der skulde til. Det virkede derfor næsten overvældende, da vor nye Næstkommanderende kaldte os sammen, indhentede visse Oplysninger og mødte til Baksmonstring i Fisherman med følgende Tale til hele Besætningen: "Selv om det er Vinter, er det ikke Meningen, at vi skal ligne gamle Koner. Inden vi derfor tager fat, vil vi lige tage et Kvarters fritstaaende Øvelser!" Ned paa Agterdækket, en Kadet i Skjortearmer til at kommandere oppe fra Kassen som sædvanligt — men Næstkommanderende i Spidsen for Gymnasterne. Virkningen var eventyrlig! Bagefter lidt Eksercits, den, der forøvrigt gav Anledning til den tidligere omtalte Bemærkning, og Rullemonstringer. "Ved De, hvor De skal møde?" "Javel!" "Ved De, hvad ~~det~~ det betyder, der staar paa Deres Fordelingsseddel?" "Ja, det vil sige ikke rigtigt." "Ved De?" "Nej!" "Naa, det gør heller ikke noget. Hør nu engang her! Brandrullen er delt for de 2 Kvarterer af den og den Grund, den tjener det og det Formaal, der søges opnaact med de og de Midler. De møder der mød det og det og foretager Dem det og det; vi prøver, nej, nu skal De se — saadan, ikke saadan!" Den Tid, der medgaar til ordentlig Instruktion, er saa meget bedre anvendt end 10 mislykkede Ruller. Man skal saamænd ikke være saa bange for at nævne,

at Formaalet med Uddannelsen er at kunne føre Krig, for alle de, der tidligere drev med Strømmen mod den evige Fred, de er enten blevet omvendt, eller ogsaa er de blevet saa vant til at høre Ordet Krig, at de ikke mere falder om af den Grund.

En anden Side af vor Teori mener vi ogsaa at se bekræftet. Det er ikke alene Under-befalingsmandens egne Egenskaber, der om Bord ^{gør han} til en god eller daarlig Mand. Mens vi før greb den første den bedste Maade at udføre vor Del af et Arbejde paa, gaar det nu i en meget sikrere Gænge. Vi arbejder stadig hver for sig, og dog klapper det hele; man er pludselig blevet, hvad ens Overordnede kalder selvstændig, man er straks fra Starten kommet i den samme Stilling, som vi i Vagtstjenesten efterhaanden kom til med vor Vagtcchef, man er, hvad der populært kaldes gode Befalingsmænd, hvis Greb paa saavel Arbejde som Mandskab er præget af Fornuft og sikkerhed. Der er derfor ikke saa lidt, der taler for, at de saakaldte gode Befalingsmænd saa godt som altid vil følge visse, bestemte Officerer. Vilde man omvendt spørge Underbefalingsmændene, saa vilde man høre det samme, "Fornuft og Sikkerhed", i deres Omtale af Officererne. "Fordi han er saa skikkelig" eller "fordi han ikke gider", disse Ting vilde man aldrig høre i Forbindelse med en afholdt Officer, og min Erfaring fra dette Togt gaar ud paa, at skønt en væsentlig Del af den danske Ungdom utvivlsomt hænger for meget paa Gadehjørnerne, og skønt Samfundet paa mange Punkter opdrager til en gennemført, national Slækhed, saa bor der heldigvis i alle de Mennesker, vi i Sommer har haft med at gøre, en vis Trang til at følge en Slags Fører gennem enhver Form for Anstrengelse og Øvelse. Hvis Officerer og Underbefalingsmænd ~~ix~~ virkelig gjorde sig Umage, vilde Marinen, hvad Mandskabets Kvalitet angaar, ingen Grund have til at klage. Det indkaldte Materiale er, efter hvad vi har set i Aar, absolut godt!

Oven paa disse Betragtninger, der er beregnet paa ikke blot at give Oplysninger om Situationen, som den udviklede sig for os som Kadetter, men helst ogsaa skulde belyse en lille Smule i al Almindelighed, hvorledes Situationen tager sig ud "nedefra", vil det maaske være af Interesse, især for Skolen, at faa besvaret følgende

Spørgsmaal: "Mødte De paa Vagterne, under Øvelser, Bjergningsarbejder, som Lærer for Lærlingene eller noget andet Sted om Bord noget, som De ikke kendte?"

Skønt Sagerne, som omtalt, ofte knirkede lidt i den samlede Ramme, maa det være en vis Tilfredsstillelse for Skøleplanens Skabere, ligesom det er en Tilfredsstillelse for os, at vi kan besvare dette ~~Spørgsmaal~~ Spørgsmaal nægtende. Der var intet, vi ikke kendte og kunde udføre i alt væsentligt, og der var heller ikke noget, vi krøb i Skjul for. Kun ved en Lejlighed fralagde vi os Ansvaret for en Op-gave, det var, da vi skulde holde en Række Timer i Tjenestekendskab, Flaadelære, Krigsskibstyper, Beskrivelse af forskellige Vaaben og deres Anvendelse for Mandskabet. Det var paa et Tidspunkt, da Skibet i høj Grad bestod af For- og Agterskib uden Bælg. Vi slap derfor, fordi vi angav, at vort Kendskab til disse Problemer først vilde blive stort nok efter Klasse A. Nu bag efter er jeg ikke bange for at gaa til Bekendelse; vi gjorde det, fordi vi syntes, at Situationen næsten krævede, at en af Søofficererne gennem nogle virkelig veltilrettelagte Foredrag kunde vise Folkene, hvem her i Marinen, der ved bedst Besked om Fædrelandets Forsvar og de Vaaben, vi har dertil; det var i Grunden ikke fordi vi ikke kunde gøre det godt nok; men det maatte vi altsaa alligevel holde paa.

Af Ting fra Skolen, som direkte var i Anvendelse, kan nævnes Navigation, Artilleri, saavel "anvendt" som "Materiel", Signalering, Gymnastik, Vaabenøvelser, elektrisk Materiel, Søkrigshistorie for de mest videbegærlige, Mobilisering af alle 3 Hovedsprog, Fransk, Tysk og Engelsk, samt en Blanding, vi kaldte Hollandsk, og først og sidst Tjenestekendskab. Det skal bemærkes, at Lærlingene, som vi havde virkelig Fornøjelse af, i særlig Grad stiller store Krav til Befalingsmændenes gode Skolekundskaber, og jeg er af den Overbevisning, at deres tidlige Berøring med Kadetter, i Stedet for som f. Eks. i 1932 da vi var Lærlinge, er af stor Betydning. Hvad en Underkvartermester stiller op overfor Lærlingenes Videbegærlighed, ved jeg ikke; men man er jo som

oftest selv Herre over; hvad man vover sig ud i; men saavidt vi forstod, er der aldrig udsat noget paa vore Kundskaber.

Saa kunde jeg bedre tænke mig, at der var gjort en Bemærkning om vor Selvtillid. Den hørte vi en Del om, navnlig i Begyndelsen. I Virkeligheden var der ikke Spor i Vejen med Selvtilliden, den var der snarere for meget af; men Grunden til, at vi ofte virkede lidt underlige, var den Mangel paa Oplysningsom allerede er nævnt. Spørgsmaal af enhver Art blev modtaget med en Opfordring til, at læse i Hatten", og fandt man ingen Oplysning der, maatte man tage, hvad der fulgte, hvormaan brandte den af.

Al Uddannelse i de forskellige Flaader Verden over er blandt andet lagt an paa den indlysende Ting, at et Skibs Kampkraft i høj Grad befordres, naar Besætningen af sig selv reagerer overfor bestemte Situationer uden særlige og ustandselige Ordre fra oven; men det er Resultatet af Uddannelsen — ikke Begyndelsen. Metoden begynder ligesom Visen om General Napoleon og hans 10 000 Mand, og saa falder Ordene efterhaanden ud, naar det kan gaa uden.

Som jeg har berørt et Par Gange, er "Islands Falk" jo ikke just noget fremragende Skib, og dets Indretning byder ikke paa de Behageligheder, man har i "Hvidbjørnen". Men ihukommende, at man skal tage Livet som det bydes og gives een, og ogsaa isvrigt sætte sig i Skabene for at faa Eksemplet Indholdet bedre sammen, kan man lige med Kniberi være i det Lukaf, man faar anvist. Ens Spisegrejer og hele Spørgsmaalet Service er ikke saa appetitligt, saa det gør noget, Problemet vaadt Tøj er ogsaa delvist uløseligt; men alt i alt lever man under en Hensynstagen til sine Omgivelser, som utvivlsomt er gavnlige. Om man saa var glødende Uvenner, maatte man rystes sammen, da Pladsen ikke tillader Skanderi, noget, der isvrigt heller blev forsøgt, aldrig

Vi var nemlig en lille, af den øvrige Besætning ganske uafhængig Del, hvis Arbejde og Genvordigheder var de samme, og det er da ogsaa i Kadetmessen, at dette Syn paa Sagerne har taget Form. Problemerne er blevet vendt og drejet og betragtet saavidt muligt fra alle, og men vel navnlig fra den ene Side under de Forudsætninger, vi har. Men naar vi nu mener eet, og Praksis viser et andet, saa lurder der inderst inde noget, der siger, at det maaske blot er, fordi man er for grøn, at man ser saadan paa Sagerne. Derfor har jeg valgt at sige lige

rent ud, hvad jeg mener, for villigt at lade mig overbevise, hvis jeg har taget fejl.

Jeg har lige en Ting, der dog maa have en Bemærkning. Det er Bedømmelsen efter Togtet. Tilsyneladende er den givet ud fra noget forskellige Forudsætninger i de 2 Skibe. Her paa Skolen blev vi modtaget med, at hvordan det end forholdt sig, saa betyder det intet som helst til Afgangseksamen, da de 5 Karakterer ganske forsvinder i Mængden. At dette er Tilfældet, altsaa at de forsvinder, kan man nok regne ud; men de Points, som den ene har faaet mere end den anden forsvinder, forsvinder ikke, og det er som bekendt dem, der afgør Rækkefølgen. Naar det ~~er~~ er saaledes, som det er, og som det har været ikke een, men 4 eller 5 Gange i vor Klasse, at Differencen mellem de gverste har udgjort højst 5 Points, saa maa dog enhver indrømme, at det er en saare nem Maade at faa dette Underskud halet hjem paa i disse 5 Karakterer, ligesom det er ærgerligt at se et gennem 45 Karakterer haardt tilkæmpet Overskud smuldre bort lige for sin Næse, alt selvfølgelig under Forudsætning af, at Karaktererne, som Næstkommanderende antydede, ikke er helt retfærdigt og ensartet givet. Da Skoleofficererne er for faa til baade at være om Bord i Kadetskibet og de 2 Skibe, hvormed Klasse B er udkommanderet, vil det være vanskeligt i Fremtiden at sikre sig mod noget lignende. Hvis der var Skoleofficerer med hvert Skib, vilde disse, i Samraad med de Chefer selvfølgelig, altid kunne holde Ulemperne ved Klassens Deling nede paa et Minimum, da deres Kendskab til Kadetterne i Aarenes Løb er blevet tilstrækkeligt stort. Men iøvrigt er Spørgsmaalet ikke brændende de første Par Aar paa Grund af Klasseønes Størrelse. Baade den nuværende Klasse B og C kan jo nemt være i samme Skib.

Om man imidlertid ser sort eller lyst paa Tilværelsen paa Grund af sin Placering i Klasse A, saa har man jo stadig en Chance for at lægge et maaske indtil nu uopdaget Geni for Dagen og tage en passende Hævn til Afgangseksamen. Naar man derfor lader disse ulykkelige Points glide lidt i Baggrunden og atter vender tilbage til Turens Resultater, saa er alle Klassens Medlemmer enige om, at det, vi har set og prøvet i Sommer, i allerhøjeste Grad har bragt nye Sider af Tjenesten frem, Ting som man aldrig ser i et Kadetskib, fordi der nu engang er Forskel paa Kadetter og Vernepligtige. Det er vist derfor

ikke for meget at karakterisere denne Tur som noget af det vigtigste i den nye Skoleplan. Et Aar er der blevet lagt paa Uddannelsen, man bliver ældre, nogle mener endda for gammel, inden man slipper ud herfra. Men skal man følge Trop med Tiden, som jo for langst er løbet fra Landsknægtedisciplinen, saa maa enhver Officer kunne behandle Mandskab og Underbefalingsmænd, og han maa vide, hvad man kan staa paa en Bro og forlange udført med de Mand, der er til Raadighed. For at opnaa dette kendes kun et Middel, lad ham selv først prøve, hvordan det er, pludselig at mangle 2 eller 3 Ekstraarme foruden dem, han har i Forvejen, naar han kender den Fornemmelse, tænker han sig nok lidt bedre om, naar han selv engang skal dirigere.

Hauritz

(Maskinskrevet af mig selv).